

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész evre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 8 kr.
Naptartónak: Egész év 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt
Megjelenik minden vasárnap és esztendőnkön.

Gromon Dezső jubileuma és a bácskaiak.

Legutóbbi számunkban megemlékeztünk azokról a fényes ünnepekről, a melyekkel az ország és főképpen a honvédelmi miniszterium tisztviselői kara november 10-én Gromon Dezső államtitkárságának 15 éves jubileumát megülte. A fővárosi sajtó egyhangú véleménye szerint alig van intézménye Magyarországnak, a melynek élére szerencsésebb érzékkel választották volna meg az intéző férfit, mint a honvédelmi miniszterium államtitkársága. A sors kegye megengedte, hogy Gromon Dezső 15 évig munkálkodhatott a honvédelmi miniszterium államtitkárságának az élén dédelgetett nemzeti intézményünknek: a honvédségnek kiépítésén. Gromon Dezső fáradságos munkája az, hogy a honvédség ma büszkeségünk és ország-világ előtt méltó díseksévé vált tárgya. Méltán ünnepelte tehát Gromon Dezsőt november 10-ikén a fővárossal együtt az egész ország.

Érezzük és tudjuk mindannyian, hogy mie a Gromon Dezső különösen Bács-Bodrogh vármegyének. A nép szavát idézzük ha ismétljük; hogy a ki a bácskaiak közül bármikor is Gromonhoz fordult ügyes-bajos dolgában, annak törekvéseit mindig siker koronázta, az bajaira okvetlenül biztos orvosságot lelt.

Gromon Dezső leirhatatlan szeretetreméltóságával, jóságával és leereszkedésével valóságos Nemtője, talizmánja az ország fővárosában mindannak, a mi: bácskai. Nem ismer akadályt, fáradságot, ha az ő bács-megyeiről van szó.

Igy nem csoda, ha Gromon Dezső keddi ünnepeltetése igazi vasárnapjává vált annak a hálának, a rajongásnak, szeretetnek, és ragaszkodásnak, a melylyel Bács-Bodrogh

vármegye népe iránta állandóan viseltetik.

A keddi üdvözléseket valódi családi bensőség hatotta át és így ezzel is bebizonyosodott, hogy Gromon Dezső megyénknek valóságos atyja és büszkesége.

Bács-Bodrogh vármegyéből és Zomborból báró Vojnics István dr. főispánnal a következők jelentek meg az üdvözlésre: Dr. Balogh Ernő, dr. Bedő Albert, Bezeredy István, Eigl József, id. Ertl János, Ertl József, Falcione Gusztav, Fernbach Antal, Fejér Gyula, Hipp Dezső, Hondl Béla, Jedlicska Béla, Karácson Gyula, Kockár Zsigmond, Kovács Pál, Kozma László, Latinovics János, Latinovics Gyula, Latinovics Géza, Latinovics Pál, dr. Molnár Károly, Nagy István, dr. Pethő, Piukovics József, Széchényi József, Szemző Károly, Trischler Ferenc, Vissy Károly, Vojnics István főjegyző, Vojnics Sándor, dr. Zákó István, Zákó Milán.

Gromon Dezső a bácskaiakat kedden, déli 12 órakor fogadta a honvédelmi miniszterium nagy tanácskozó termében. A mint a terembe lépett, riadó éljenezés hangzott fel, a melynek csillapultával elő lépett báró Vojnics István dr. főispán és a következő remek beszéddel üdvözölte:

Nagyméltóságú államtitkár Úr!
Kegyelmes Urunk!

A nagyméltóságod személye iránt általunk mindenkor táplált őszinte tisztelet és ragaszkodás érzelmeivel jelentünk meg a mai napon Nagyméltóságod előtt, hogy 30 éves közzolgalmi és 15 éves államtitkári működésének évfordulója alkalmából lelkünk mélyéből, szívünk egész melegével üdvözöljük.

Nem szándékunk e ne 30 éves nyilvános szereplésre visszapillantva, beigazolni azt, hogy Nagyméltóságod nagy tehetsége és tettereje által elért minden egyes polcot milyen lelkiismeretes pontossággal töltötte be; nem említjük ama fényes sikereket, a melyeket legdrágább

és legföltettebb nemzeti intézményünk: a magyar kir. honvédség fejlesztése és emelése körül elért; legkegyelmesebb Urunk és Királyunk kegyének ama számos sugara, a mely Nagyméltóságod felé irányult, a honvédelmi miniszter ur Ó nagyméltóságának legutóbb érkezett üdvözlése ezt a legilletékesebb helyekről eléggé méltatta.

De nem mulaszthatjuk el felemlíteni azt, melynek elbírálására magunkat hivatottaknak és illetékeseknek ismerjük és melynek tudata mindannyiunk keblét örömmel és lelkes déssel tölti be.

Nagyméltóságod egész nyilvános működése és szereplése alatt sokoldalú és nagy kihatású elfoglaltsága mellett is mindenkor a legnagyobb jóakarattal és szeretettel karolta fel és juttatta érvényre vármegyénk városainak jogos és méltányos óhajait; mindenkor talált időt és módot arra, hogy vármegyéje küldöttjeit meghallgassa, kérelmeiket lehetőleg teljesítse; bármely állásban, bármely körülmények között barátságát, szeretetét tisztelő, barátai iránt megőrizte.

Eppen azért engedje meg Nagyméltóságod nekünk azt, hogy mi, igaz hívei és tisztelői, kik szívünk sugallatát követve, oly szerencsések lehettünk ma itt megjelenhetni, — ha mindjárt Nagyméltóságod határozott óhajához képest, lehetőleg a hivatalos színezet elkerülésével is, — részt kérjünk amaz örömnépből, melynek Nagyméltóságod képezi központját.

Fogadjon Kegyelmes Urunk őszinte szerencsekívánatainkat azon alkalomból, hogy vármegyénk született ily fényes állásban 15 éves évforduló alkalmából üdvözölhetjük; vegye biztosítékát annak, hogy az igaz szeretet és nagyrebecsülés szétéphetlen képesai azok, melyek bennünket Nagyméltóságodhoz fűznek; mi igaz szívvel kérjük az Ezek Urát, hogy Nagyméltóságodat, a mi Gromon Dezsőnk, tetsző pályáján még igen sokáig éltesse.

“A főispán pompás üdvözlésére, amelyre a jelenvontak viharos éljenezésbe törtek ki, Gromon Dezső köszönetet mondott. Alig talal szavakat, ugymond, melyekkel méltóan tolmácsolhassa szíve érzelmeit, mikor azt látja, hogy jóbarátai és szeretői megragadnak minden alkalmat beigazolni azt, hogy vele együtt éreznek, örülnek és bánkodnak; mert hiszen nemszak az örömben de az őt legutóbbt sulyos csapásban is együtt éreztek vele.

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik! —

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikos, koczkazot, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és arnyalatban stb.)

Ruhák s blousok a gyárból! Privát-fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták póstabordultával.

Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben és kir. udvari szállító.

Ama benső szavakra, a melyeket báró Vojnics István főispán, az ő kedves barátján intézett hozzá és amelyekkel a honvédség körül szerzett csekély érdemeit méltatta, megjegyzi, hogy örül, hogy ő is közreműködhetett, de az országnézés a vezetők érdeme és az országé, a mely oly melegen karolta fel az ügyét.

Egész nyilvános pályájának főörökevése az volt, hogy anyamegyéje jogos érdekeit istápolja; örül, ha ezt méltányolják, mert ha van valami, ami neki nagy gondjai között örömet okoz, ez: jóbarátainak elismerése és ragaszkodása. Nem mond sokat, de szívből tolmácsolja érzelmeit mikor azt mondja, hogy ez életének egyik legszebb és legboldogabb napja; ez ad neki a jövőre is erőt és biztatást és csakis arra kéri azokat, a kik rokonszenvvel viselgetnek iránta, hogy ezt az érzelmét a jövőre őrizzék meg számára.

Gromon szavai leírhatlan megindultság és lelkesedés vett erőt a megjelentekben, a kiknek egyenként is kifejezte köszönetét és örömet.

Végül pompás lunchöt szolgáltak fel, a mely után a küldöttség átment báró Fehérváry Géza honvédelmi miniszterhez, hogy előtte is kifejezze örömet és szerencsekívánatait.

Báró Fehérváry Géza, honvédelmi miniszter előtt a ki a bácskaiakat a legnagyobb szeretetreméltósággal fogadta, báró Vojnics István dr. főispán tolmácsolta a megjelentek érzelmeit.

„Abból az alkalmából, ugymond hogy vármegyénk szülöttét 15 éves államtitkári működésének évfordulója alkalmából üdvözöltük, nem mulasztottuk el azt, hogy az előtt a férfiu előtt is kifejezzük hódolatunkat, a kinek böles vezetése adja meg azokat az eszméket, amelyek által büszkeségünk: a honvédség mai magas nívaujára emelkedett.“ Örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy érzelmeiket személyesen is kifejezésre juttassák.

Báró Fehérváry a legnagyobb hálával köszöntö meg azt, hogy őt is felkeresték. Mindig rokonszenvvel és érdeklél viselgetett a bácskaiak iránt; örül, hogy oly kiváló munkatársnak ünnepeltetése alkalmából mint Gromon Dezső, őt is felkeresték.

A miniszter páratlan leereszkedéssel fogott a tisztelgők mindenikével külön-külön is kezét és állandóan az ő kitűnő

államtitkáriának kiválóságairól társalgott. A tisztelgés négy órákor ért véget.

Este 6 órákor a tisztelgők a Continentál szálloda nagytermében gyűltek össze, a hol Gromon Dezső tiszteleteré fényesen sikerült banquette-et rendeztek. A banquette-n megjelent báró Fehérváry Géza honvédelmi miniszter is. Cseh Ervinnel a horvát miniszterrel, aki szintén bácskai ember.

Az ünnepelt pont 6 órákor jelent meg a teremben: báró Vojnics István főispán és a bácskai képviselők kíséretében és a társaság által dörgő éljénekkel fogadtatott. Azonnal az asztalhoz ült, a hol jobbján báró Fehérváry Géza, honvédelmi miniszter, balján: Cseh Ervin horvátminiszter, szemben vele pedig dr. Bedő Albert, báró Vojnics István és Latinovics János főrendiházi tag foglaltak helyet.

A pecsényénél dr. Bedő Albert emelkedett fel és a bácskai képviselők nevében köszöntötte fel Gromont; Bedő után Karácson Gyula alispán méltatta igen szépen Gromon érdemeit, a melyeket tisztviselő pályájának 30 éves folyamán szerzett önzetlen és fáradhatlan tevékenységével. Jedlicska, a harmadik felszólaló Gromont, mint a tovarisovai kerület képviselőjét éltette, a ki nemcsak választóinak bizalmát érdemelte ki, de kiérdemelte azt, hogy kerületének lakossága, mint igazi jótevőjökért imádkoznak naponta érte az Egék urához.

Báró Fehérváry Géza felköszöntőjének nagy hatása volt nemcsak a megjelentekre, de magára az ünnepeltre is. Örömeinek adott kifejezést, hogy osztozkodhatik a bácskaiakkal Gromon ünnepeltetésében és részletesen utalt annak hervadhatlan érdemeire.

Báró Fehérváry után Gromon Dezső emelkedett fel és nagy hatással elmondott beszédében felelt az összes felszólaltak szavaira, megköszönte a szívélyes ovációkat és megígérte, hogy a jövőben is éppen úgy, mint eddig minden törekvésért oda fogja irányítani, hogy tovább is kiérdemelje azt a tiszteletet, a melyet szülő-megyéje tanusit iránta minden alkalommal.

Kozma László szavaival, a ki a két jelenlévő miniszterre mondott tiszteletet, véget ért a hivatalos felszólalások sorozata.

A banquettet főleg Fehérváry, Cseh,

Gromon és a főispán szeretetre méltósá, a tették feleldhelenné; nagy érdemi vannak a siker körül Latinovics Géza országgyűlési képviselőnek, a banquette főrendezőjének is.

A banquette menüje ez volt:

Potage à la Pim périale,
Bouchée à la Reine
Biére, Sherry
Homard en balle-ve.
Rüdesheimer.
Filet de boeuf aux crépinettes.
Chateau. Pontet Canet.
Jambon d'York.
Sorbeth à l'Ananas.
Faisans rotis.
Salade Francaise.
Pommery. Greus.
Compote à la Princesse.
Parfait continentale.
Fruits.
Fromage.
Patisserie.
Café.
Cognac.
Riviere Gardrat et Compagnie.

Dr. Z. I.

Felső Bácska vicinalisa.

A mi felső bácskai községeinknek gazdasági foglalkozása kizárólag földművelés, szőlőtermelés s azzal kapcsolatos gyümölcsészet.

Ipar és kereskedelemről csak annyiban lehet szó, amennyiben a helyi szükségletek kielégítésére szorítkozik. Tehát egészen czélszerű. — Három főfoglalkozási ág fejlettsége még ma is ott van, hol a század elején volt. Miért? Mert a közlekedési eszközök még ma napiság is ugyanazok, amelyeket a teremtő adott nekünk, egy kissé rosszabb kiadásban, — járhatlan ugynevezett országutakat, melyek azonban sem az országos, sem a megyei úthálózatba felvéve nincsenek s így a fentartásokról az ég gondoskodik, mely a gödröket néha vízzel ki egyengeti, a meleg pedig ismét kiszáritja. Pedig Jankovác, Mélykut Felső-szt. Iván, Rém és Csávoly községe, szóval mi felső bácskai községek utadoban évenként tetemes összeget fizetünk, s így jobb sorsra volnának érdemesek.

Be is látták ezt az intéző körök s a vármegye jóindulata is felénk fordult.

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TÁRCZAJA

Szabad Liceum Zomborban.

A „Z. és V.“ eredeti tárczája.

Nagy napja volt vasárnap Zombor városának. A haladás terén akkora távoltságot futottunk be észrevétel nélkül, hogy örömtünk telhetik benne. Vasárnap délután kezdődtek meg ugyanis nálunk is az úgynevezett szabad, lyceumszerű előadások.

A városháza nagy terme és karzata zsufolással megtelt erre az alkalomra közönséggel. Ott láttuk a város színe-javát. A hölgyek nagy koszorujából: Szemző Istvánnét, Szemző Gyulánét, özv. Rudics Mihálynét, Gózsdu Elekét, Radány Péternét, Tárcay Dezsőné, Drescher Edénét, Szakáll Margitkát, Lallosevics Jekát, Konovics Ivánkát, özv. Maximovics Szilárdnét, Jankovics Dusannét, Paul Kálmánét, Paul Mariskát, Orkonyi Edénét, Rác Sománét, Dr. Bruck Arminét, dr. Sággy Samunét, dr. Pataj Sándornét, Vida Honkát, Trencsény Károlynét, Raisz Lajosnét sikerült a rosszul világított teremben feljegyeznünk.

Azt hisszük, hogy a külső siker főtenyezője: Gózsdu Elek nagy tudománya, tekintélye, páratlan népszerűsége és a vállalkozás újszerűsége voltak. A zombori közönség lelkesedéssel karol fel minden

új dolgot, hogy azután annál hamarabb adja a bírádat, a blazírat. Éppen ezért a rendezőség ne riadjon vissza a később esetleg beálló közönytől, hidegségtől. A szabad lyceumszerű előadások kétségtelesen megfogják hódítani a közönséget és céljuknak nemessége és előkelősége előbb-utóbb elő fogják idézni azokat az áldások és nagyon is szükséges eredményeket, a melyek nélkül manapság nincsen modern élet.

Gózsdu Elek valamivel 4 óra után lépett a felolvasó asztalhoz és a rendező bizottság nevében üdvözölvén a közönséget; áttért felolvasásának tárgyára. A hallgatóság mély csendben és áhitattal figyelt Gózsdu „Művész i zlésírányok“ cím alatt beszélt az i zlésírányok történetéről, és sajátosságairól: hévvel, lelkesedéssel nagy szakértelemmel és a közönség általános esodátlala között. Előadását orkányszerű taps követte. Fejtegetéseinek gondolat menete ez volt:

Művészi i zlésírányokról mai napiság már mindenki beszél, de valódi lényegét kevesen ismerik, mert kevesen foglalkoznak vele.

A huszadik századnak művészi i zlését, hogy megérthessük és méltányolhassuk, a művészet történetében kutatunk kell azokat az előzményeket illetve a törvényeket, a melyekből a művészeti irányok keletkeztek.

A pogány művészet akkor állott virágzása tető pontján, a mikor a kereszténység keleten Kis-Ázsia és Arábiát át már Konstantinápolyban is elterjedt, a mely még akkor Byzancz volt. A hatalmas levő, uralkodó vallás minden más vallást elnyomott és üldözött.

A régi kereszténység nemcsak vallási, hanem művészi kultúráját is, titkos elrejtett helyeken, barlangokban ápolta, a hol a hatalmon levő vallás nem üldözhetett.

A képzőművészet e szűk körbe szorítva csak alig alig fejlődhetett. Minden felekezetenek szüksége volt arra, hogy a vallás kútfejét oly formában állítsa a hívő elé, hogy azt láthatóvá, érzékelhetővé tegye. A pogány világ azonban még oly közel volt és az ő-keresztények az ember formában való érzékelést, nehogy bálványimádás legyen belőle, az Isten fogalmát a görög alfa- és omega betűkkel jelölték. Ez volt az első keresztény simboluma az Istenségnek. Vagy kiírták Ichtis, ez volt az a jel, melyben az Istenséget látták.

A kereszténység folytatta hódító, terítő, munkáját. IV. Konstantin császár is keresztény lett és vele a gazdag, hatalmas byzanczi udvar, Byzanczból Konstantinápoly lett. A császár áttérte a kereszténységnek is nagy tekintélyt adott és a kereszténység most már bátrabban

Most azon fáradoznak, hogy egy keskeny vágányú vicinálíst létesítsenek s községekkel Halassal s Bajával összekötsék.

Ez mindenesetre nagyot lendítene a fent nevezett községekben. Mert buzájukat drágábban adhatnók el, borukat jobban értékesíthetnék s a jankováczi jegesalma még a fővárosot esetleg a külföldet is megláthatná! — Szóval fejleszthetnék terméseiteket, ipart és kereskedést, teremthetnének.

De ha már a jóindulat felénk fordult, miért nem fordul egy felénk, hogy igazán segítsen is?! — Ki fog manapság kocsin utazni, ha vasuton mehet? Ki fog manapság keskeny vágányú vicinálíst építeni, mikor a már létezőket is széles azaz rendes vágányú vasutakká alakítják át? — Ha már haladni akarunk úgy nem rák módjára, hanem előre haladjunk. Azt mondhatják erre, hogy ez olcsóbb mint a széles vágány. Lehet hogy igaz, de az már bizonyos, hogy a rajta való közlekedés, szállítás drágább, lassabb és sokkal kényelmetlenebb mint a rendes vágányon. Azért, ha már áldozunk, úgy a kor vívmányainak, a technika fejlettségének s a czélszerűségnek megfelelő vasutat óhajtunk s akkor szívesen áldozunk.

Felső bőczkái.

Felhívás

néhai Jeszenszky Dezső a zombori kir. állami főgymnásium volt tanárának egykori tanítványaihoz.

Jeszenszky Dezső a zombori kir. állami főgymnásium nagyérdemű tanára nines többé.

Mi egykori tanítványai megrendülve állunk meg a sors kegyetlen rendelkezése előtt és az isteni gondviselés böles rendelkezésben való megnyugvással mondunk áldást megdicsőült emlékére és hálás kegyelettel álljuk.

Ennek külső jelét — szívvél-lélekkel — elhatároztuk, hogy emléket egy sírkő felállításával, láthatólag is megörökítjük.

Emlékkő hirdesse, még késő utóduknak is megboldogult tanítómesterünk iránti elvévhetlen, örök hálaikat.

E célból t. felhívjuk néhai Jeszenszky Dezső egykori tanítványait, hogy pénz-

beli adományokkal a cél elérését lehetővé tenni sziveskedjenek.

Az egykori tanítványok mindegyikének gyűjtőívét küld és adományokat elfogad a

a Jeszenszky-síremlék bizottság.

A technikus asztaltársaság életéből.

Jó, kollégialis egyetértésben élnek a városunkban lakó mérnökök. Gyakran tartanak társas összejöveteleket, családi mulatságokat, sőt állandó asztaltársaságuk van, amely a kollégialis szeretet istápolásán kívül a jótékonyt, a nemes, emberbaráti szeretet gyakorlását, a szegények segélyezését tette maga elé czélul.

Különféle módon és ezimen rakják össze filléreiket, s az így össze gyűlt pénzből szegény iskolás gyermekeket ruháznak fel. Pár éve gyakorolja már ezen asztaltársaság ezen nemes, emberbaráti szeretet, a szegények segélyezését. Igazán szép dolog, amikor a maguk multságát, örömeiket élvezik, nem feledkeznek meg a szegények nyomoráról, s azzal egyidejűleg ennek enyhítéséről is gondoskodnak.

Tegnap, szerdán, délután 6 óraker történt meg az idej felruházási ünnepe.

Az asztaltársaság tagjai teljes számban, sokan vendégekkel vagy családjukkal jelentek meg, hogy a szeretet gyakorlatának örömeiből kivegyék a maguk részét.

Ez idén kilencz szegény sorsu iskolás gyermeket ruháztak fel a befolyt fillérekből, tetőtől talpig ujba.

Nagy volt a szegény gyermekek öröme, amikor a nemes adakozás megadta nekik azt, amitől a mostoha sors könyörtelensége megfosztotta őket. Az ő örömei átszállt az okozóra, átszállt a jótékonytágot gyakorló asztaltársaságra. Nemes lélek, nemes öröme ez.

Még egy ünnepe volt ezen asztaltársaságnak, a múlt héten, szombaton. A Vadászkiált emeleti kistermében fényes sikertű családai összejövetelt rendeztek, amely alkalommal a Budapestre áthelyezett Steinecker Gábor kir. főmérnöktől vetek bucsut a kollégák.

Ezen család összejövetelen részt vettek: Steinecker Gábor és neje, Stankovits György és neje, Szobotka Rezső, Kelő Mór és neje, Kohut Henrik és neje, Geh-

ring Ede, Rácz Soma, Gyórfy Géza, Dr. Duchon János, Dr. Kollár Viktor és neje, Bajkay Antal, Hegedűs Miklós, Scodnik Rezső, Rothfeld Lajos, Kende Ignác és neje, Proll Lajos, Prokop Ferencz és neje, Babusik Károly, Reichenberg Zsigmond, Pálffy Dezső, Reviczky István, Bartha Alajos, Wranovits Zsigmond, Roediger Lajos és neje.

Gergurov Milán, Rácz Soma, Raisz Lajos, Predragovits Constantin Szabó László és Basch József urak a megjelenésükben akadályozva voltak.

Az estély nyolcz óraker vette kezdetét társas vacsorával. Ennek folyamata alatt számos felköszöntőt mondtak a bucsuzó főmérnökre és másokra. Asztaltartás előtt Kollár Viktorné és Kelő Mór gyönyörű szölkőket énekeltek.

Később a társaság még tánczra perült, amire a zenét Herzenberger Sándor jól szervezett zenekara szolgáltatta. A vígadó társaság reggeli négy óráig a legújabb hangulatban együtt volt.

Az asztaltársaság elhatározta, hogy ezután minden hónapban tartanak ily családi összejövetelt.

Az idej farsangban technikus bált is fognak rendezni.

Más.

Hírek.

* **Miniszeri biztos.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Margalits Ede nr. a budapesti kir. tudományegyetem kyly. rendes tanárát az úvjedki gör. 1el. szerb főgymnásiumhoz az 1899. és v900. tanévre miniszeri biztossá nevezte ki.

* **Kegyuri bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város római kath. kegyúri bizottsága vasárnap délelőtt 11 óraker rendes ülést tartott, a melyen a mult számban is közlött tárgyszerozat majdnem minden megjegyzés nélkül tárgyalott le.

* **Meghívás.** A zombori ügyvéd-egylet által a Vadászkiált szálloda emeleti kis-teremben minden héten háromszor és pedig hétfőn szerdán és pénteken d. u. 6-7-ig a magyar bünyvádi eljárás codexéről előadási sorozat fog tartatni. Az egylet az érdeklődő jogászközönséget ezen előadásokra ezennel meghívja. Zomborban, 1899. november 15-én Szilágyi Mór

hódolhatott az isteni kultusznak. Gazdasággal, pompával, luxussal vették azt körül. Drága kincsekkel, arannyal, ékszerrel, csillogó formában nyilvánult meg.

A magtárakban, a hol az óltörök, voltak, a legnagyobb fényűzést fejtették ki.

Olajfesték még nem volt, freskók sem voltak, temperas színnel festettek, a mely nem ragog és a pogány mozaikot vették át.

A mozaikot a rómaiak a padlókon alkalmazták, ők ezt a falakra vitték és az Isten képével, a szentekkel festették be. Egy ilyen kép Jézust mint pástort örökíti meg a mint nyájtát őrzi. Alakja egy ifjú római tunikában pástorbottal a kezében, a háttérben egy római lakház. A háttér kékszínű volt, ezembe rajzolták az alakokat emberi formában. Érdekes momentum, hogy ez alakok járcáról bizonyos egyenlő szigor, merevség tükröződik, csupa idős öreg emberek. Az alakok ily ábrázolását kánonokban mondták ki, ezt az arkifejlesztést még most is lehet, látni a gör. ke. templomok ikonostazain. Semmi változatosság, merev egyforma ság jellemzi.

A festészet a román stylben az építészetnek kiegészítő része alárendeltje volt.

XII. században kezdetét vette a goth styl. Az északi népek a román styl egyszerű íveit nem a csúcsokra vitték át.

Ekkor elhagyták a kék alapot, helyébe lépett az arany alap és ezembe rajzolták a szentírás jeleneteit. A míg Jézus alakja még most is római redőzetben van, lágy bámulatosan szép rincezattal, addig a többi alakok a eozári udvar szingazdag, arany és ezüsttel áttört ruháiban vannak ábrázolva, a melyben az udvar a nyilvánosság előtt megjelent. A mysticizmus iránti hajlam lépett előtérbe.

A mikor az épületeket 1/3-ad részben pillérekkel kezdték ellátni, megszakadt a széles fal és ablakokra oszlott.

Ekkor vette kezdetét az ablakfestés. Fontos dolog ez, mert míg az ablak magas és keskeny, az alakoknak tehát ehhez kellett alkalmazkodni. Az öreg, szigoru arcok eltűntek, hullámos firtú, fiatal alakok foglalták el helyüket. Fialat, szép alakok ezek. Igazi lovagok: a női kultusz és Mária kultusz hívei. Ekkor jelenik meg először a fiatal arcu Madonna is. A nők látni lovagiasság, édes érzések ragyognak ki a festett alakok szeméből. Ha nézzük, a rég eltűnt regényes lovagok szép meséi ébrednek fel lelkünkben. A lovagok érzelem-világát jelentik és rögtön érezzük magát a kort őszinte hitével. A férfi hős és hódol a nőknek. A kor egész poezise árad reánk e falakról.

Nagy változást és fordulatot hozott e korba Amerika fölfedezése. A tudományt, művészetet költészetet a kolostorokban

művelték. A kutató elmék a Iomtárakból előhozták a pagányírókat Plátót, Aristotelt, Sokratet, a csintalan római költőket Catullust, Vergilust és érezni kezdték hogy ezek az igaz könyvek. A föld mélyéből felszínre került egy-egy szobor, freskó. Összehasonlították a mult idők költészetét és művészetét, belátták a nagy különbséget és neki indultak a szűk korlátok lerombolására.

Igy kezdődött a renaissance. Giatto florenci festő volt az első, a ki freskóin először használt modern modelleket. Ő festett először emberilag igaz arcokat.

Fra Angelico Beato pap volt, ég és föld között élt, festette a csodás emberfeletti angyalokat, a melyekről az apany szeretet fenséges érzelmé sugárzott.

A XIII. század végén felfedezték az olajjal való festést, mely csakhamar egész Európában elterjedt.

Az első kiváló festő e téren Leonardo da Vinci, egy universalis genie festő, szobrasz, mérnök, építész és orvos volt egy személyben

Képe, mely Milanóban a „Sancta Maria della Gracia“ templomban van: az utolsó vacsora. Ez a kép sok viszontagságon ment keresztül és valóban csodálatos, hogy még meg van. Falra festette, a falak nedvségek voltak és egy priór ajtót vágatott rajta. Ez még nem volt elég, ekkor jöttek a restaurátorek. Két frikó, —

a zombori ügyvéd-egylet elnöke. Az első előadás: 1899. november 17-én lesz.

* **A zombori „Árucarnok” háza.** Zombor város tanácsától vettük a következő hirdetőnyomatot: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a törvényhatósági bizottságnak 195. közgy. 1899. számú határozata, melylyel kimondatott, hogy a város közönsége a bajai-uti 11. özs. telket a rajta lévő épületekkel együtt építkezési célokra a „Zombori iparosok képzőműhelyének árucarnoka mint szövetkezetnek” tulajdonul átengedi, — a kiadóhivatalban folyó évi november hó 10-től számítható 30 napon keresztül közszemlére tettét azzal, hogy ellene ezen záros határidő alatt felelősségét a városi tanácshoz bárki benyújthatja.

* **Ismét tűz.** A múlt héten négy tűz eset volt négy egymás után következő napon. Már azt hittük, hogy ezzel kidühöngtette magát a pusztító bőszi elem, de csalódtunk, mert hétfőn délelőtt újból nagy tűzi láрма zavarta meg városunk nyugalmát. Bánátban, a szerb temető felé szóltította tüzoltóinkat munkába a vészharang.

* **A szegény gyermekek nevében.** A Zombori magy. jótékony négyzet gazdaszatos hivatásának tudatában régi szokása szerint az idei karácsonykor is fog szegény iskolás gyermekek felruházni. A nap nap mellett jelentkező szegények és inségek ugyszóval teljesen kimerítik az egyet pénzért, úgy, hogy a már eddig is jelentkezett szegény gyermekeknek ötvened részét is alig lesz képes felruházni. Azért azon alázatos kéressel fordul a n. é. közönséghez, hogy az egyelet nehez, de áldásos működésében kegyes adományaival támogattat kegyeskedjék. A szegény iskolás gyermekek felruházására adott legcsekélyebb kegyes adományt is köszönettel elfogad és hirtapilag nyugtázzal alulírott elnökasszony, özv. Esztergamy Borbála.

* **Ifjúsági színi előadások.** Deák Péter színgazgatónk, Budapesten oly nagy helyesléssel találkozott ifjúsági színelőadások mintáján, vasárnap délutánoként a mi tanuló ifjúságunk számára szintén rendez ifjúsági előadásokat, Vasárnap é. hó 19-én lesz az első íly előadás. Reméljük, hogy tanítézetünk vezetői, s a kir.

tanfelügyelőség felkarolják az eszmét, s mindent elkövetnek a tanuló ifjúság érdekében. Vasárnap Katona József remekművét a „Bánk-Bán”-t adják. Az előadást megelőzőleg Bogmár György a főgymnasiun igazgatója, vagy egy főgymnasiun tanár tart a darabról ismertető felolvasást. Ily módon Deák igazgató Palágyi Lajos főrendező assistentiájával a következő történelmi és klasszikus színműveket készűl előadni, mindenkor a tanítézetek vezetőinek meghallgatásával: Bánk-Bán, II. Rákóczy Ferenc fogsága. V. László halála Szent István király. Budavár bevétele. Hamlet. Romeo és Julia. Velencei kalmár. Dózsa György. Fősvény. Képzelt beteg. Szigetvári vértanúk. Brankovics György. Iskarióth. Hím utódok stb. Helyárak a növendékek számára: Hat diáknak egy páholy: 1 frt 80 kr. A többi, földszinti helyek fűlaron adatnak. Dícséretes Deák Péternek ezen vállalkozása: kívánjuk, hogy sikerűljön. A czél, a tanuló ifjúság szemléltető oktatása és a színművészet ügyének előbbre vitele sikerűljön.

* **A zombori ügyvéd-egylet választmánya** vasárnap délelőtt 10 órakerülést tartott Szilágyi Mór ügyvéd-egyleti elnök lakásán. A választmány a többek között a következő határozatokat hozta: az ügyvéd-egylet felir az igazságügyminiszterhez, hogy az szüntesse meg azt az ügyvédi tekintélyt és hivatást melyen lealázó rendelkezést, a mely szerint a bűnvádi eljárási törvény következtében, a végtárgyalási teremben foganatosított átalakítások alkalmával a védőknek a bírákkal és a vádhatóság képviselőjével szemben olyan hely jelöltetett ki, a mely az ügyvédi állás méltóságával össze nem egyezhető, a védői tiszt lelkiismeretes teljesítését pedig teljesen illuzoriussá teszi. A felirat megszerkesztését Paul Kálmán és dr. Alföldy Árpád ügyvédekre bízta a választmány. Az ügyvéd-egylet minden hétfőn, szerdán, és pénteken, folyó hó 17-iktől kezdve d. u. 6-7-ig előadást tartat a Vadászkiált első emeleti kis termében a magyar bűnvádi eljárás kodexéről. Végül elhatározta a választmány, hogy a pénztárnok az ügyvéd-egyleti tagdíjakat az idén is szedje be.

* **Vadászat.** A hosszú ősz kedvez a vadászoknak. Nap nap után hallunk hírt egyes, nagyobb vadászatokról. Így,

vasárnap délután a zsarkováci szállás csoportok környékén volt nagy körvadászat, amelyen a zombori nimródok jó része részt vett. A vadászat eredményesen fényes volt. Terítékre került 78 nyul. A társaság névsora a következő: Bieliczky Károly, Blumenthal Adorján, Birválszky György, Dr. Bikár Vojin, Dr. Falcione Nándor, Falcione Lajos, Fratriesevits Béla, Dr. Gaál István, Husvith István, Inező Gusztáv, Dr. Konyovits Dávid, Dr. Konyovits György, Késmárky Endre, ifjú Mihályi János, Proll Lajos, Popovits Sebő, Radicevits Sándor, Rauchenberger Adolf (P.-sz. Iván) Stankovits Lázár és Boriváj (Osztpár), Vujevich Lajos, Vujićs Péter és Vukioevits Boskó. A körvadászat befejeztével nimródaink nagy lakomat csaptak a fényes vadászszakmány örömeire.

* **Galyasi Paula férjhez ment.** Halálhírét is költötték, el is temették és ő mégis a napokban kelt egybe Dobrecenben az anyakönyvvezető előtt Környe Béával, a debreceni színháznak nálunk is ismert fiatal baritonistájának. Ugy járt ő is, mind a többiek, a kiknek halálhírét költi a fíma: keserűség és győrelmi k helyett öröm és boldogság lett az osztályrésze. Galyasi jelenleg egyik berlini színháznál énekel és igen szép sikereket arat.

* Lapunk könyvnyomdájában egy tanoncz és két tanuló-leány felvétetik.

* **Rabbivalasztás.** A szabadkai izraelita hitközség mint lapunknak jelentik, dr. Kiss Arnold veszprémi főrabbit választotta meg főrabbiának, 199 szóval 3 ellen.

* **Szabadságharcz-émlék Szabadkán.** Szabadka város a szabadságharcz emlékére díszes oszlopot állított, a melynek ünnepélyes leleplezése deczember 3-án lesz. A leleplezési ünnepre, mely imponzánsnak ígérkezik, a fővárosból is többen leutaznak a hazafias városba.

* **Áthelyezés.** Falcione Gyula honvédhadnagyot a szabadkai társadalom kedvelt tagját a károlyvárosi honvédegyletredhez helyezték át.

* **Csőd.** A szabadkai kir. törvényszék folyó hó 7-én Székely Simon könyvkereskedő és a „Szadkai Hírlap” szerkesztő tulajdonosa ellen a csődeljárást kimondotta. Tömegmondnok Békeffy Gyula dr. ügyvéd.

mert másnak nem lehet nevezni — a restaurálást akként végezték, hogy a képet átfestették.

Később ezt a merényletet a műkines iránt ugy tettek jóvá, hogy a festéket lemosták és így a mi még meg volt, azt megmentették. A képek különben két korabeli hű másolata és 2 rézkarcra van meg.

Ez az első kép, a melyen emberi szvedélyek vannak kifejezve. Azt a jelenetet ábrázolja ugyanis, midőn az utolsó vacsoránál Péter apostol Jézus felé közeledve ez azt mondja neki: „Bizony, bizony mondom nektek, ma még valaki közülétek el fog engem árulni.”

Az áruló Judás arcán a meglepetés, a megdöbbenés, a félelem mesteri vonásokkal van megörökítve.

A többi 10 apostol mindegyikén más-más érzés van kifejezve.

Ez a renaissans első igazképe.

Michel Angelo már az a művész, ki teljesen szakított a styl tradícióival és minden modell nélkül a block elé állva márványba vési Mózeset. Mozes eme remek szobra II. Gyula pápa sírjára volt szánva, de a pápa előbb halt meg és így került a római vasas szent templomba. A ki ezt nézi, csodál és bámulat fogja el.

A sixtini kápolnában őrzött sybillákban, evangelistákban jóslatszerűen érez-

teti azt az ideált, hogy a Megváltó el fog jönni.

Gyula pápa álma egy kifejező ember arc, álom közben, egész profán dolog. A ki nézi, mégis elandalog rajta, mert az álmot nem tudja másnak képzeln.

Új művészeti irány lépett előtérbe és elragadta magával minden nemzet művészetét. Mert igaza van Zólának, a ki azt mondja: „a művészet egy darab természet,” a mint egy temperamentumos ember látta.

Hozzájárult ezen művészi izlés irány fejlődéséhez a fölvilágosodás, az egyéni és politikai szabadság utáni vágy. A művészet megjelenése egy momentum, mely azt jelenti, hogy nem a művészet csinálja a kort, hanem a kor teremti a művészetet.

A barokk styl is dominált egy időben. Bizarr ruházat, állás, érzés voltak tárgyai.

Egy velencei festő az emausi menyegzőt, Jézust kivéve, a többi alak velencei kosztümökben van festve. Ilyen Jézus keresztelője is.

Előadó a barokk stylnak íly érdekes emléket a rigyicai róm. kath. templomban is látta. Rigyicai valaha a Kovács család dominiuma volt, a melyet királyi donáció utján nyertek és így a kegyuraság is az övék lett. A kegyur rigyicai Ko-

vách Imre építette a szép templomot. Az oltárt készítő szobrásznak Szent Imre és Szent Katalin szobrászhoz modellül a kegyuri párt vette és szobruk még ma is ott áll az oltár mellett. Kovách Imre és Szent Imre a Mária Terézia korabeli testőrségi egyenruhákban és neje (Szent Katalin) az akkori nemes magyar nők diszruhájában. Az építészeten is nyomokat hagyott a barokk styl a formák tulzásával. Ilyen a római Pezzaló palota, mely összetétele a római és góth stylene, a mely a renaissansot egy ideig kíséri.

A század vége felé a természetes kultuszának ellensége az idealismus. A francia forradalom idején érte el tetőpontját. A népeletből vett képeken a bárányok nyakán vörös szalag van, a pástorleány rokokóban őrzi a nyáját és a pástorfü gitárt penget.

Ez az eltévelyedés általában a hatvanas évek elejéig tartott. Ekkor lépett fel Menier az „en plein air.” iránynyal. Kinevelték, bolondnak tartották, de titokban utánozták.

Menier nem volt képes tért hódítani életében, csak halála után. Életében sokat festett és bohém volt. A mikor meghalt és művészi izlés irányá hódította, a francia kormány drága pénzen vásárolta össze az alsó nép rétegéből képeit.

Az idealizálásnak kora lejárt, mert idealizálni nem lehet azt, a mit megfest-

* Az újvidéki kir. törvényszék elnöke. A mult számunkban megirtuk, hogy ő felsége a király, Ringhofer Lajos szabadkai kir. ügyész, az újvidéki kir. törvényszék elnökévé nevezte ki. Az új elnök életrajzi adatait a következőkben ismertettük: Az ujonnan kinevezett törvényszék elnök pályafutását Szabadkán a kir. jbiróságánál, mint aljegyző kezdte meg, s rövid egy pár év alatt szülővárosába, Török-Kanizsára, mint albiró távozott, ahonnan csakhamar mint kir. ügyész tért vissza Szabadkára. Alig töltött azonban Szabadkán egy évet, elő lett léptetve, Zentára kir. jbirónak nevezetett ki ahol 8 évet töltött. Midőn a zentai elhanyagolt jbirói hivatalt rendbe hozta, érdemei elismerésül Szabadkára kir. ügyésznek nevezetett ki. A köztisztelőt és szeretetben álló humanus férfit Szabadka város első-köri polgárai 1898. év november 5-én, törvényhatósági bizottsági taggá választották.

* Megégett ember. Id. Kecskés Péter kis-hegyesi lakos csütörtökön részegen ment kocsiján a faluból szállására, utközben a pipájából tűz pattant az ölébe s ruhája meggyulladt. A tehetetlen emberrel az uton szembejövők tépték le a ruhát, de már akkor Kecskés súlyos égési sebet szenvedett.

* Esküvő. Herger Agoston újvidéki könyvkereskedő fia: Tihamér vasárnap, nov. 12-én esküdött meg Budapesten özv. Hugi Ferencné sz. Ring Klára leányával, Margit Kisasszonynnal.

* Agrárverseny Szabadkán. A Bács-Bodrogh vármegyei agrársz-egyesület által rendezett agrár-verseny második napja kasárnap zajlott le Szabadkán. Az első díjat, egy ezüst billikomet Pilaszánovits József „Repülj” nevű agara, a hölgyek díját Fernbach János „Pecseke” nevű agara nyerte el.

* Lemondás. Fonyó Pál ó-becsei plébános lemondott állásáról és azt folyó évi december hó 31-én hagyja el. Adminisztrátornak Jauch Ferenc bajai káplán rendeltetett ki.

* Egyházmegyei hir. Hengen József apatini r. k. segédlelkész kápláni minőségben bajára helyeztetett át.

het a művész a természethez közel. Mindent úgy kell látni a mint van, a természetben minden szép, minden a művészet birodalmába tartozik.

Igy van ez az embernél is. Az embernél nem azok a vonások, külsőségek alkotják a fizikai határvonalat, nem arc, az orr, a ruha, hanem az, amit szímben nem lehet kifejezni, az erkölcsi tartalom. Nem fotografikus hűséggel kell az embert lefesteni, hanem erkölcsi tartalmát kell a képen visszaadni és ez másképp nem lehetséges, mint visszaadni karakter hangulatát és ezzel a művészi ízlés iránya a symbolismus terére lépett.

Ilyen képet előadó nálunk csak egyet látott Ferenczy festő művésziünknek Pészti Árpádnét ábrázoló képét. Mellette még Mednyánszkyt említhetjük.

Ezen művészi stílynek is meg vannak a maga tévedései és vadhajtásai, a mi leginkább a bizarr színekben nyilvánul. Oly abszurdumok is vannak min violaszínű kőd, felhő stb., de hát ez azon körülménynek tulajdonítandó, hogy az ujjában felmerült művészi ízlés irányok elvei még nem tisztultak meg teljesen és e tekintetben valóságos chaosz uralkodik.

A jövőben azonban a művészi stílynek foltjai elfognak tűnni és a maga teljes szépségében fog fölragyogni a modern kor művészi ízlés iránya.

* Kiküldetés. A kalocsai érseki hatóság Eper Adám nyugalmazott lelkész a Mosorinban és vidékén élő r. kath. hívek lelki gondozására küldte ki.

* A tüdővész tanítók. A tüdővész terjedésének megállítására nemcsak a belügyminister, hanem a vallás- és közoktatásügyi minister is tett intézkedéseket. A ministernek e tárgyban a tanfelügyelőségekhez intézett rendelete az iskolák tisztántartására utasít, de érdekes rendelkezést tartalmaz a tüdővészben szenvedő tanítóokra és tanítónőkre nézve. Eszerint: Oly népiskolai tanítók és tanítónők, kik nyilvánvaló tüdővészben szenvednek, de hivatásuknak még képesek megfelelni, úgy a maguk, mint különösen a vezető-sükre bízott gyermekek egészsége érdekében népesebb iskolában vagy éppen nem, vagy csak oly helyeken alkalmaztassanak, a hol a tantermek hygienikus viszonyai elegendő biztosítékot nyújtanak arra, hogy a tüdővésznek róluk a gyermekekre való áterjedésének veszélye minimumra száll le, ez okból az egyes osztályokba való beosztás, illetőleg áthelyezés kérdéseinel a kir. tanfelügyelőség figyelmét erre is terjeszse ki.

* Gyujtogatás. Merkovics András szabadkai földbirtokos tanyáján az ujonnan az átalakított gőzmalom, f. hó 8-án éjjel, ismeretlen tettes felgyújtotta s teljessen leégett. A kár 40.000 frt, a gőzmalom azonban csak 24.000 frtra volt biztosítva.

* Arckép-leleplezés. A bács-topolyai polgári olvasókör elnökének, dr. Hadzsy Jánosnak arcképét megrajzoltatta s a képet vasárnap este az elnök tiszteletére rendezett banketten leleplezték. A banketten 65-en vettek részt az egylet tagjai közül. Az ünnepelet dr. Fárnek Dezső és dr. Czirák György köszöntötte fel, ki meghatva mondott köszönetet. — A sikerült arcképet Schlosz Lajos tanító rajzolta.

* Győztes bácsmegyei agár. Az országos agrárszegylet folyó hó 9., 10. és 11-én tartotta meg Szolnokon országos agrárversenyét. A versenyen az ország minden részéből a leghíresebb agrárszok nagy számmal jelentek meg és a versenkek óriási érdeklődés mellett folytak le. A futamokra összesen 41 agár bocsátatott, amelyek közül az első díjat Pilaszánovits József bácskai nagybirtokos „Makra” nevű pompás agara vitte el. E győzelem oly fényes és pártját ritkító, ami az agrárszok annáléseiben arany betűkkel lesz följegyezve. Az első díjon kívül a földmívelési miniszter a mezőhegyesi ménésből egy pompás lovat ajándékozott a nyertes agár tulajdonosának, aki meg e mellett az országos agrárszegylettől érmet és 600 frt készpénz jutalmat is kapott. A verseny eredménye az agrársz sportkörökben általános föltűndést keltett.

* Jövähagyott szabályrendelet. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Baja törvényhatósági városnak az 1898. évi H. t. czikk 71. § a értelmében létesítendő községi segélyalapok szervezéséről és kezeléséről szóló szabályrendeletét 7727/eln. sz. alatt jövähagyta.

* A ragadós állati betegségek állása Bács-Bodrogh vármegyében november 8-án. Veszesség, apatini j. Gombos I. u., zentai j. Ada I. u. Takonykór és bőrtéreg: hodszághi j. Hodszágh I. u., újvidéki j. Petrovácz I. u., Sertésvész: hodszághi j. Bács I. u., német-palánkai j. Wekerlefalva 14 u., Káty I. sz. topolyai j. Pacesér I. t., újvidéki j. Ó-Ker 3 u., Temerin 2 u.

( ) *Meglepő hírt* tartozunk az igen tisztelt hölgyközönséggel tudatni; ugyanis egy régi ösmerős Mocsári Mihalecz Kálmán, ki éveken keresztül Ats és tsai czög

utóda Gartner Holvay és tsa czéget városunkban képviselte; most Budapest IV. Váci-utca 22. sz. a saját neve Mocsári Kálmán alatt gyermek-divat üzletet nyitott. Kérjük a hölgyközönséget ezen régi jó ismerőst továbbra is támogatni és mi meg vagyunk arról győződve, hogy eme pártfogásnak mindig eleget fog tudni tenni.

Színház.

Goldstein Számi.

(Vasárnap, november 12. délután.)

Félaru gyermek előadásban mutatták be az „Uj honpolgárt” Kövessy Albert szülötjét, színészeink. Ezekről az előadásokról nem írunk bírálatot, csupán felemlítjük, hogy ezzel az utókor számára megörökítve legyenek. Azt hisszük, hogy nem teszünk sem a színészek, sem a közönség óhaja ellen, ha így teszünk. Ezt a kényelmet megengedjük magunknak.

Az ingyenezők.

(Vasárnap, november 12. este.)

Ismerkedünk, ismerkedünk. Magismertük Gyárfás Ödön, mint népszínmű énekest. Azaz megismertük volna, ha hallottuk volna, ha énekelte volna, mert csak láttuk őt. Jó színpadi alakja ma előnyösen érvényre jutott. Játéka igen jó volt. Csak az a baj, mondom hogy nem hallottuk. Mint értesültünk rekedtség bántotta. Hát akkor majd mások halljuk őt, amikor kireked. Ami annál is kívánatosabb, mert az ilyenek után referadánkból is kirekedhet, amit pedig sajnálnánk, mert akkor nem mondhatnák meg neki, hogy többet gondoljon a közönségre, s a színpadi mozgás első feltételéről ne feledkezzen meg.

Megismertük kivüla a feleségét, Gy. Lónyai Piroskát. Rokonszenves jelenség, aranyos vív temperamentummal, szimpatikus behelző, beszélő, hanggal. Sárít játszotta szép hatással. Éneklésre ugylátszik — nem volt disponálva, mert bántó hamiskák voltak a magasabb hangjai. Ezt az indispositióját meg ne tart a mindenkorra, mert akkor nagyon sajnálnák őt is, magunkat is.

Rendkívül tetszett Bezskóy Boross Jánosa. Ugy látszik a társulat egyik legértékesebb tagja ő.

Murányi Juliska Eszter szerepében igen szépen alakított, kívánjuk őt egy jó szalon szerepben látni, amikor bővebben foglalkozunk vele.

Ugyanez a véleményünk Palágyiról. Deák Péter ügyes Weiner Vilmos volt. Ernye Balogh Pista szerepében már jobb volt, mint a Bánk-Bán Ottóájában.

„A csengő érez” dalkör tagjai nagy derűtséget keltettek.

Az előadás a jó közepesek közül való volt. Közönség is közepes számmal volt jelen.

A görög rabszolga.

(Hétfő november 13-án.)

Premiérje volt színházunknak. John Sidney a „Gésák” világhírű szerzőjének ezen második alkotását mutatták be elég gyöngye előadásban. A közönség bizalmatlansággal volt az előadás iránt. Ezt mutatták a tántogó nagy számu üres páblok. Hol van az a lázas érdeklődés, amelyvel közönségünk a tavalyi „Gésák” előadása iránt volt. Amikor felemlít helyiárrakal zuzóft háiz előtt került bemutatásra John Sidney pompás operette-je? Hová jutottunk? Hová jutottunk?

Igaz, a „Görög rabszolga” nem oly vonzó, mint a „Gésák”. Bár zeneje tartalmasabb becsesebb, de amazé kellemesebb, fölbemészőbb a laikus embernek szebb is. Az operette alakja, eseményei sem oly érdekesek, mint a „Gésák”-é. Mindazonáltal ily világhírű darabnak más fogadtatás-

ban kellett volna részese, s hogy nem így történt az előadás, a farsulat az oka.

Minimálisan három kitűnő, teljesen modern primadonnát igényel ez. Akik énekelni és táncolni is jól tudnak. Mert hát a Sidney-féle operetteknek fősajátossága a tánc. Táncozt pedig tegnap nem láttunk. Voltak értelem nélküli ugrándozások. de ezek inkább bántottak, mint gyönyörködtek.

Aztán! Intonál a zenekar, felgördül a függöny és — megjelenik egy rosszul borított, csécsé hangú kórista, s rabszolgáruhában szégyenkezve hirdeti, hogy a baritonista rekedt, kéri a közönség elnézését. A csimészereplő rekedt. Lelkesedj közönség ezután, ha tudsz és akarsz. Vége volt a hangulatnak, vége volt a illúzióknak. No aztán legördült, s újra felszállt a függöny. Mit láttunk ekkor, teljes rendezettségben izgott mozgott a női és férfi kar (?) az új díszlettel jól megkisebített színpadon, mintha valamennyi a helyét kereste volna, de hiába! Bizonytalanság uralkodott, ilyen volt az énkük is. Bár a női kar hangyaga tetszett. Így ment végbe az egész előadás.

Az egyes szereplőkről alább szólok, most elmondom a darab meséjét.

Sok értelem nincsen benne, de annál hosszabb s unalmas. Marcus Pompanius, a hatalmas római proconsul szerelmes a szép Antónia hercegnőbe. Ez azonban nem viszonzozza érzelmeit. A konzul erre elmegy Heliadurus bűvészhez, aki azt állítja magáról, hogy az istenekkel közvetlen összeköttetésben áll, s megparancsolja neki, hogy bűvölje meg Antóniát, hogy őt ez szeresse. A szegény Heliadurus nagy zavarban van, mert tudja, hogy mit sem tehet. Végre a lánya, Aspasia, megígéri, hogy kíséreti őt a hinarból, ha megengedi, hogy nőül mehessen Diomédhez, ki a bűvész udvarában rabszolga. Heliadurus mindenre rááll, csak hogy a konzul haragjától meneküljön, mert reméli, hogy csel-lel-móddal megakadályozza leánya házasságát. Ekkor a következő tervet eszelik ki: Heliadurus házában Archias Amor szobrot faragja, melyhez Dionéd áll modelt. Majd, ha a hercegnő eljön, azt mondja neki, hogy Amor isten leszáll a magából, csak hogy szerelmet ébresszen szívében. A szobor helyett természetesen a modellt állítják oda. S mikor a hercegnő a szobrot hazá viteti, akkor a valódi szobrot küldik el; s így a hercegnő felsülésén egész Róma kacagzni fog. Ez az „elmés“ ötlet pompásan sikerül is, de nem éppen úgy, a hogy Aspasia akarja. A ravasz Heliadurus tényleg Dionédet küldi el és nem a kőszobrot. Mikor Aspasia kedvesét ölelni akarja, nem találja látja, hogy hideg kőszobor van karjai között. De hát Aspasia sem hagyja magát, vissza lopja a hercegnőtől kedvesét. Azé lesz a kőszobor s amikor ez öleli azt: Róma kacag. Aspasia pedig Diomédé lesz.

Ennyi az egész. Így elmondva, rövidnek látszik, különben lapos, unalmas.

Ezt az üres librettót zenésítette meg Sidney talentuma. A szöveg érdekében nem tagadhatjuk meg már az igazság kedvéért sem, hogy igen sok szellemes megjáraték van benne, természetesen mind „hazai“ vonatkozásban, ami aztán derült-séget kelt.

Lássuk a játékosokat. Deák Péter Heliadurusa igen mulatságos volt, sokat nevetünk mökáiának. Azért nem mondjuk hogy ő ezt jobban nem tudta volna megjátszani.

Pálffy Nina. Tapssal fogadta a közönség, mint tavalyi ismerősét. Egy ének számát megismételtették. Aspásiája elég jó volt. Éneke tetszett. Táncozni nem tud. A harmadik felvonásban bizom, rosszul táncolt. Dulics Mariska nem énekesnő. Gyurkovits Micziben örömmel látjuk, de operette-ben nem. Beczkói ma is igen jó volt. Lorándy tenorjára kíváncsiak vagyunk. Gy.

Lónyay Piroska volt az egyedüli, aki valamelyest rendezte megálta a helyét, bár a táncza neki sem sikerült. Ha Sidney operette-ben akar boldogulni, tanuljon meg táncolni. Perczel Mari igyekezett.

Gyártás rabszolgájával nem foglalkozhatunk.

A kiállítás igen szép volt. Akarjuk látni ezt a darabot még vagy négyszer, de jó előadásban.

Katonák.

(Kedden, november 14 én.)

Thury Zoltán nagy port vert színműve iránt városunk közönsége nagyon is lanyha érdeklődést tanusított. A bérlelközönség elfoglalta a helyét, azonkívül igen kevesen, üres volt a parter. Pedig hát a darab is, meg az előadás is megérdemelte volna a pártolást. Az előadás annál is inkább, mert közönségünk kívánt kedvezenczéké, Palágyi Lajosnak volt benne óriási szerepe. Palágyi pedig tudvalevőleg, válogatos és kényes műizésű közönségünknek ez idő szerinti kedvezence. Mindenek dacára szinte üres ház előtt került színre ez a darab.

Főnnebb abbéli óhajunknak adtunk kifejezést, hogy Murányi Juliskát és Palágyit nékik való szerepben szeretnők látni, hogy egyikről a véleményünket, a másikról az újabb tapasztalatunkat elmondhassuk.

A mai előadás elég alkalmas volt arra, hogy mind kettőjükéről impressiókat szerezzünk, szereztünk is. Ehhez azonban hozzá adjuk a későbbi tapasztalatainkat, s ezt azzal egyesítve, mondjuk majd el. Szóval haladékokat kérünk és adunk magunknak.

A többi szereplőkről? Dulich, Vadász jók voltak. Gyártás tűrhető.

Egyébként a viszontlátásra!

Más.

Csarnok.

A jövő század almanachja.

Üdvözlét a kortársaknak, akikkel szépen belevesszünk egy új évszázadba. Szokjunk hozzá hogy egy-két hónap múlva a XX-ik század emberei leszünk, mi nyíljunk meg a jubiláris évet s a tegnapi csak így fogunk beszélni: „Emlékszel-e arra, amit neked a múlt században mondtam? “ Az ilyen ugrás az 1800-ból az 1900-ba ékelenül furcsán fog hatni. Ugy fogjuk magunkat érezni, mint az a hívő buddhista, aki éppen tizedszer születik ujja miután lelke átvándorolt virágon, sziklán, állaton, növényen.

Feledni még sem fogjuk soha, hogy voltaképpen a XIX-ik század gyermekei vagyunk. Ezer szál fűz minket ahhoz a multhoz, belőle vettük husunkat és vétünket. Belőle szülvük egész kultúránkat. Nem szakíthatjuk el magunkat tőle, mert minden gondolatunk vissza fog minket vezetni a multba. Vannak hidak, amelyek lehetővé teszik a mi mult századbeli időnkbe való visszasétálgatást. A legszebb és legfényesebb ilyen hid a művészetünk és irodalmunk. Ez az irodalom nem éri meg azt a pecczel, amelyben az óramutató december 31-én éjfélkor beleszökik az új századba. Ez az irodalom, mint lassan alakuló, fejlődő organizmus megmutatja nekünk, hogy mennyire ugrás nélkül sétáltunk át a két ikzes új időkbe. Az írók tükörkészítői a jelennek. Ha szépen egybegyűjtek a legjavát annak, amit költői lelkű emberek papírra vetnek, megkapjuk a mi korunk hű fotografáját. Ez a fotográfia fog minket emlékeztetni arra, hogy nincs különbség 1900 január elseje és 1899 december 31-ike közl.

Egy ily tükör van előttünk: a Mikszáth Kálmán szerkesztette 1900-as Almanach, amely mindenkor újvői látogatója a Singer

* Almanach az 1900 évre. Szerkesztő Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regényír XV. évfolyam IV—V. kötet. Singer és Wolfner kiadása. Ár: díszkötésben 1 fr.

és Wolfnerék híres „Egyetemes Regényír“ ának. Belőle a modern Magyarország író szólnak meg, nem valamennyi. de az elbeszélő mesterek válogatott java. Maga a szerkesztő irodalmunk becses díszé, kétszer is elmondja a fényes kis kötetben az ő elmés és örömlmetszelt magyar históriáit. Ki ne ósmerné a Mikszáth-stílust, amelyet oly díndallal ültettek a külföldi irodalmakba is? Hát a vezér serege, a jelesek egész sora! Tizenöt finom, mesterien készült novella, ötletes tájz. generekép, elbeszélés, rajz és humoreszk sorakozik egymás mellé, az irodalmi Magyarország minden specialitása. Hányféle temperamentum finom játékaiban gyönyörködünk e kötet 270 lapján! A humor mesterei közt megint csak Mikszáthot kell ki megemlítenünk, aki „A zamár sine curabam“ czimmel eredeti zamatú finom magyar képet vet papírra. Murai Károly eladomázik mulatságosan egy kisvárosi úrról, aki veletlenül világotörténelmi hőssé kezd átvádelni a szemünk láttára. Gárdonyi Géza az erdőly csópp kis fűrdő gazdálkodásáról tiz eszelvonalossal frappans képet fest. Szomaházy István a fővárosi leány fűrdőkalandját írja meg és fényesen bebizonyítja, hogy a bakfis-almok roppantul helyhez kötött hiúságok. Hevesi József messzi ragyogó ultra víz minket: a Capri szigetbeli kék-barlangba, amelyben egy érzelmes szerelmi kaland születik meg. Lovik Károly viszont a havasok közt kőszál és novellát ír a hegymérő mérnökökről, akik a világtól elvagna ősember életet élnek. Látnivaló, hogy az Almanach változatosan mutatja be az életvásárt. Beniczky Bajza Lenke még messzibbi sétára kísér Angliába, ahol egy megtört szív szomorujátéka játszódik le egy templomban. Egy darabka Páris nyílik meg Malonyay Dezső piktornovellájában, egy csópp yankee-világ Szikra kapricióz novelettjében. Eleitől sugároz magyar novellák és rajzok, közvetlen kis mesterművek a Herzog Ferenc, Gyarmaty Zsigáné, Benedek Elck, Sebők Zsigmond, Lőrinczy György, Bársony István elbeszélései, szines es művészi képei a mi magyar jelenünknek. Az Almanach tizenöt mozgó tükörben sörja felénk a világ ragyogó, hangulatos, vidám és szomorú képeit: világok nyílnak meg előttünk, amelyeket sorra egymásután bensőn megszeretünk. Jó uti portéka, gyönyörködtező és finom, arra az utra, amelyet most megteszünk az új század felé.

Egy kis izlettől adunk a pompás kötetből, tessék megkóstolni a Mikszáth Kálmán előszava álljon itt, amelylyel a kötetet bevezeli:

E L Ő S Z Ő .

Képzeltbeliminiszterek.

Közel egy negyedszázada szántom már a fehér „kutyanyelveket“ mint író és mint hírlapíró. Nem birom magamat egészen odaadni az egyiknek. Ugy vagyok, mint Apaffy Mihály, kinek kétféle imádságos könyve volt s ha azt látta, hogy siket füleknak beszél, föl-felé az egyikből, a másik vasárnap elővette a másikat.

De vagyunk így többen, az a baj, hogy sokan, egyszer írók, mások újságírók. Egy része kedvtőlésből, de leginkább azért, mert az egyik civilizáltia nem elegendő. Pedig a két foglalkozás közt nagy a különbség.

Az író a halhatatlanságnak dolgozik, - hírlapíró a holnapi napnak, de a holnapi nap bizonyos, a halhatatlanság bizonytalan. Az író kétségkívül souverain a tantázia birodalmában s alakjai sorsát maga intézi, megházasítja vagy felejteti őket, a mint neki tetszik, hatalma nagyobb az angol parlamenténál, mert ő fluból is csinálhat leányt, a hírlapíró ellenben a való életben dolgozik, ulti vagy emeli az élő emberek, de egész korlátlanul még se bir a sorsukkal mert a legmaróbb cikkek se törli el a csontját senkinek.

Az újságírónak ingyen jegye van a vasutatok, a poétának ingyen lova van, — a Pegazus. Valóságos király ő, mikor a hátán ül. Csak mikor leszáll róla, akkor

kicsiny és boldogtalan. De hát minek száll e? Hja, mert kell, mert éppen a boldogtalanság az a rét, a hol a lovacska legelni szeret.

Igy folytathatnám a külömbégeket a két foglalkozás közt, felsorolhatnám azokat a kedves bolhóságokat, a melyekkel a mi tekele kényerkü körül van czírázva, a fejedelmi többest és a különféle praerogatívákat. De minek? Az olvasó már ebből is láthatja, hogy a fantázia országa és az ugynevezett „hetedik nagyhatalom” külömböző szélességi fok alatt fekszik, előtő éghajlati viszonyokkal s hogy egy kalamárisból igazítani a kettőt talán sok is egy embernek.

Hát persze sok, de nem lehetetlen. Teringeltél, tart az ember magának a két képzeletbeli országra, képzeletbeli minisztereket... ez az egész. Nekem magamnak is két ilyen fizikóm van, egy irodalmi és egy újságminiszter. Ezek keresik ki a témáimat, proposíciókat tesznek, intrikálnak nálam egymás ellen kontraktariozzák egymást s bele tanácsolnak egyik a másiknak a dolgai-ba, azonfelül dicsérik a szakmájukat.

Az újságminiszterem így szól:

— Nincs nagyobb boldogság, mint súlyos argumentumokkal összerombolni egy hatalmas embert.

— Ugyan menjen! Szilágyi azt állítja, hogy a legsúlyosabb vezércikkknél többet nyom a mázsálon egy szunyog teste.

A szépirodalmi miniszterem így szól:

— Semmi se ér fel az alkólas gyönyörtütségével. Scott Walter egyszer így kiállott fel: „Ha szép leány kell, irok magamnak egyet.”

— Hja, az Scott Walter volt! Lássa, Jókai már nem tartotta elengedőnek.

Csak képzeletbeli miniszterek ugyan, de azért mégis megvannak bennük a valóságos miniszterek rossz tulajdonságai s már néhányszor estem áldozatul annak, hogy egymás rovására törekszenek érvényesülni. Itt van, hogy messzebb ne menjek, a „Kis primás” című regényem. Egy helyütt úgy kavargó a mese, hogy egy névtelen mesész ifjút nemességre emel I. Mátyás király s minthogy a szituáció, a melyben a jutalmazandó vitézi aktus történik egy most élő nemesi család névéhez vágna a legjobban, a jelenlevő újságminiszterem, a kinek mindig vannak protegáltai való emberei a Nemzeti Kaszinóban és egyebütt és a ki bomlik egy kis aktualitását, hozzám hajlik s azt sugja, vegyem csak bátran az illető most szereplő család névét és élönlévt, így még sokkal érdekesebb lesz a történet. Ugy is lett. Persze gondoskodtam hogy legyen hozzá földterület is: egy egész gavallérosan, egyik folyótól a másikig.

Hát jól van, egyszer csak kapom a leveleket az illető család tagjaitól, kik közt egy magas udvari tisztviselő és egy igen kiváló politikus is van. Irják, hogy már ők is hallottak valamit harangozni a családnak e diesteljes eredetéről, sőt több mint félszázad óta kutatják, kergetik az erre vonatkozó kulfókat, adatokat, a melyek ime szerencsésen napfényre kerültek a pénzsz alul, — de már most valljam meg stante pede, honnan vettem.

(Ége kőv.)

Levelezés.*)

Ó-Sztapár 1899. nov. 14-én.

Azt tartom, nem lesz érdektelen dolog a legújabb Ó-Sztapáron történt eseménynevel kapcsolatosan a jelenlegi hitközségi képviselőnek a választásáról néhány szóval a nyilvánosság előtt megemlékezni.

P. é. Január 15-én végbement két lelkész választása ügyében a törvényes határidőben felelőzést adtak be a kultusz-minisztériumhoz.

* Ezen levében foglaltak szerkesztő nem vállal felelősséget.

Köztudomású dolog, legalább itt nálunk Ó-Sztapáron, hogy a hitközség képviselőinek múlt évben megjeztett törvénytelen választásának az egyik oka a két lelkész választása. Az itteni lakosság többsége semmi szín alatt nem akarta lelkészeknek választani Popovits Miliszlav és Postits Braniszlavot, egyrészt azért nem, mert ők a volt jegyző ellen vívott hadjáratban ezen jegyző mellett kardoskodtak, másrészt azért nem, mert nincsen a törvény által megkövetelt kvalifikációjuk t. i. nincsen érettségi bizonyítványuk. Sajnos nálunk szerbeknél senki, tehát az egyházi hatóság sem ügyel arra, hogy különösen a jobb lelkési állományokra csak oly lelkészek jelöltesenek ki, kik törvényes kvalifikációval rendelkeznek. Akkor talán nem fordulnának elő annyi sikkasztások és egyéb rendeltenségek a hitközségek kebelében, mint a melynek nálunk előfordulnak, mert a megfelelő lelkész ezt nem tűrte meg. De nem akarok most, ezen, nálunk e tekintetben fenálló visszáis állapotról szólni, hanem mint fennebb mondtam, a hitközség képviselőinek a választásáról.

A felelőzések még most is a nagyméltóságú kultusz-miniszternél van. Ebben a felelőzésekben egyebek közt az van mondva, hogy a választás befejezésével a szavazólapok átvizsgálását közvetlen megelőzőleg a zombori esperes Kupuszárovs Lyubomir az apatini szolgabíróval Jaisel Henrikkel egyetemen ben abizalmi férfiakat a választási teremből karhatalommal kivezettették azért, hogy a választás eredménye meghamisíttassék. E czézből az egész választási aktus alatt jegyzőkönyv nem vezetett.

Ezen és ehhez hasonló dolgok vannak előadva az említett felelőzésekben a miniszter elmelkedhetik a fölött, hogy hogy lehetséges az, hogy alkotmányos Magyarországon mind ez megtörténhetik. És ha nem hiszi el, illetve az egyházi, hatóságok az ellenkezőről akarják őt meggyőzni, mert érdekükben is áll, hogy t. i. a turpisság ki ne derüljön, akkor tessék csak egy kis vizsgálatot elrendelni és könnyen meggyőződhetik a mondottak igazságáról, de hát sokan megkérdézhetik tőlem azt, hogy miért tette ezt a zombori esperes illetve a felettes egyházi hatóság? miért hagyta jóvá ezt a választást? Az esperes azért tette, mert ez a hitközségi képviselő illetve annak a vezére névszerint Sztankovits Borivój, Postits Bosko, Popovits Mladen et Consortes, őrtek legjobban, hogy hogy kell manipulálni a hitközségi vágyonall, hogy a közérdek egybevágjon a magánérdekkel. Hiszen mesterük e tekintetben Sztankovits Lázár, ki a hírhedt óstapári pusztát községünk részére megvette és ezen vétellel megmutatta, hogy hogy lehet a közérdek ezímen a magánérdeket ápolni és istapolni.

Eklatanus bizonyítéka az esperes rokonszenvének az egyházunk pénztára irányában az, hogy abból napidíjat húzott 16-20 frtig daczára annak, hogy törvényes napidíja 3 frt.

Röviden egyrészt az aranyborju volt az oka annak, hogy ez a hitközségi képviselő megsejtelt. Másrészt pedig a két lelkésznek a választása, mert, tetszik tudni a patriarka úgy az egyik mint a másik lelkész atyjával jó baráti viszonyban volt és természetes valami akkor, ha a patriarka valakit protezsál, hogy az akár van neki törvényes minősítése, akár nincs, mindent képes elérni!

Ime nagyméltóságú Wlissits miniszter úr a választás rövid történet. Most kérdezem, szabad-e ezt megengedni alkotmányos Magyarországon, hogy a közérdek rovására a magánérdek domináljon?

Szabad-e megtűrni azt, hogy az állami törvények ny flangransul megsértes-

senek, annélkül, hogy a vétkeksek ezért megkalkoljanak?

Ha ezt szabad tenni, minek akkor jogot tanulni, mert ennek akkor praktikus értéke illetve értelme nincsen. Ha valaki törvényes kvalifikáció nélkül lelkész lehet, akkor miért vannak az érettségi vizsgálatok, vagy ha ezek kellenek, miért, hogy a lelkészek el lehetnek nélkülök, daczára, hogy a törvény ezt kategorio megköveteli.

Kegyeskedjék nagyméltóságú uram, ha jobban akar meggyőződni a dologról, mindezekre vonatkozólag elrendelni a vizsgálatot, de ezen vizsgálat keretében azt is belevonni, hogy Karácson Gyula Bács-Bodrogh vármegye alispánja miért nem intézi el egyszer azt az írásban hozzá mástólérvél ezeltött intézett Jaisel szolgabíró ellen irányuló a fenti ügyből kifolyó panaszat Belyanszky Lázár és társainak Ó-Sztapári lakosoknak. Remélem, hogy Wlissits Gyula miniszter úr a jog, törvény és igazság epohalis korszakában nem tűri meg a fenti hallatlan törvénytelenéseket! Vederemo.

Kovcsin Mladen.

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1899. évi október hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
Sabadka felől:	Sabadkára:
6 óra 45 percz reg.	6 óra 46 percz reg.
3 „ 34 „ délután	11 „ 54 „ délben
8 óra 34 percz este	8 „ 35 „ este
Gombos felől:	Gombosra:
6 óra 39 percz reg.	6 óra 55 percz reg.
11 „ 47 „ délben	3 „ 41 „ délután
8 „ 25 „ este	8 „ 41 „ este.
Baja felől:	Bajára:
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz reg.
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Ujvidék felől:	Ujvidékre:
6 óra 30 percz reg.	2 óra 55 percz reg.
11 „ 30 „ délelött	7 „ — „
7 „ 17 „ este	3 „ 51 „ délután.

Felölös szerkesztő Dr. Alföldy Árpád ügyvéd.

Kiadó lap tulajdonos: Obrát Károly.

HIRDETÉSEK.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liuiment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziser ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzösként alkalmazták közvényen, csúznál, tugszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által be-dörzöskökre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liuiment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; 16 raktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Devásárlás általában igen óvatossá legyünk, mert több kisbeteleki utazat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter-cégjelzés nélkül mint nem valódit utassin vissza.

RICHTER F. AD. és Társa, BUDAPEST en. és kir. udvari szállító.

Üzletátvétel.

Van szencsém a n. é. vevő közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a helyben 20 év óta atyám

Spitzer J. B.

úr vezetésével

„PROSZNITZ MIHÁLY FIAI“

czég alatt fennálló szolid

kézműáru és divatáru kereskedés raktárát

vétel útján megszereztem és

Spitzer Sándor

örvénytisztelettel bej. czég alatt ugyanazon helyiségben a mai igényeknek minden tekintetben megfelelő üzletet folytatok.

Legelső raktárakban szerzett üzleti tapasztalataim és a rendelkezésemre álló tőke lehetővé teszik a legkényesebb igényeket is kielégítenem.

Midőn még kérem, hogy azon bizalmat, melylyel atyámat hosszú évek során megtisztelni kegyesek voltak, reám ruházni sziveskedjenek, melynek kiérdemlése mindenkor föltörekvésemet fogja képezni.

Kitünő tisztelettel

SPITZER SÁNDOR.

Máriaczei gyomorcese

Csak figyelni a védjegyre.

rendkívül jótékony hatás gyomorbetegségeknek,

nélkülözhetlen rég elismert házi és népszerű

étvágytalanságnál, gyomorbelegésnél, kelle: melten lehelet, föltuvodás, savanyu fölbőffetés, hasmenés, gyomorégés, tulsok nyálkáképződés, sárgaság hányinger és bányást gyomorgörcs, haskeményedés és dugulásnál.

Ez ugy főfájás, a gyomor megterhelés étel- és italnál, gilisza máj és légi bajoknál rendkívül jó kipróbált gyógyhatásu szer. Főnt nevezett betegségeknek e **Máriaczei gyomorcesepek** évek folyamán a legjobbnak bizonyul, mit sok száz elismervény bizonyít. Egy üveg használati utasítással együtt 40 kr. kétszeres üveg 70 kr. Főlerakal.

Carl Brady, gyógyszerlár zum König von Ungarn

B é c s, I. Fleischmarkt 1.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főelárúsító hely:

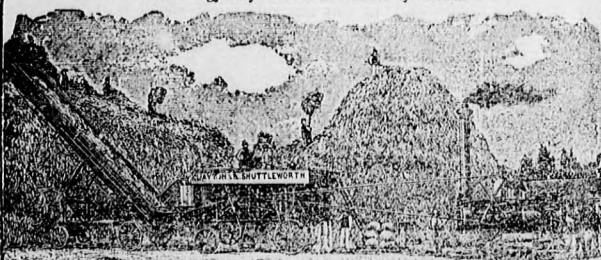
TÖRÖK JÓZSEF,

gyógyszertára B u d a p e s t, VI. Király-utca 12. sz. a.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek egész 12 loerőig, továbbá Járgány-cséplőgépek, löheres-cséplő, tisztító-rostak, szalmakaszalók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acéli-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kintnatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.

Santal-Egger

legzelszerűbb és legjobb a

Igen sok külföldi francia angol és német szer van hirdelve és ajánlva **fatal emberek részére esőhántal-mak és folyások ellen.** Mindazon esetekben, a hol Santal olaj használata orvosira javasolva van, a

alkalmazására, mely a legjobb minőségű keletindiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 fnt 50 kr.: postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 fnt 70 kr., 2 üveg 3 fnt 20 kr., 3 üveg 4 fnt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz Budapest. VI. Váci körút 17.